

Gene numeru 25 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 390
Telefon Administracji 390
Adres dla telegramów:
NAPRZOD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznica zł. 5.50

Tygodnikowo w Krakowie zł. 1.25
Zagranicą 9 złotych
miesięcznie

Wychozi oddzielnie rano z wyjątkiem poniedziałków i dni powściązanych

Konto PKO Kraków 400.670

Przez oświatę do potęgi Państwa!

Pierwszym warunkiem rozwoju siły i dobrobytu Państwa oraz nienaruszalności jego granic jest stale podnoszenie oświaty i kultury szerokich mas.

Towarzystwo Szkoły Ludowej

zalożyło 711 szkół powszechnych, 127 szkolek początkowych, 28 szkół średnich, zorganizowało 2195 kursów dla analfabetów dorosłych, 568 kursów dokształcających i zawodowych, 97 ochronek, 47 burz, 201 domów ludowych i 1940 czytelni, bibliotek i wypożyczalni książek.

Na pracę tę potrzebne są miliony złotych.

Kto chce prawdziwie ucieć radością Święto 3-go Maja, niech złoży datkę na

„DAR NARODOWY 3-go MAJA”

POSEL DR. HERMAN DIAMAND

Dr Schacht

Świat finansowy oddawna zna dra Schachta, jako prezesa Banku Rzeszy Niemieckiej, który przeprowadził sanację marki niemieckiej bez uszczerbienia suwerenności państwa, bez zastrawiając dochodów państwowych, bez dopuszczenia bezpośredniego wpływu obcej finansjery na wewnętrzne stosunki finansowe Niemiec. Dr. Schacht cieszy się też w świecie opinią pierwszorzędnego finansjisty.

Ale wszelka zdolność ludzka obraca się w pewnych granicach i o ile w granice finansów wkracza polityka lub gospodarstwo, wielkie oczekiwania, wiązane przez zwolenników pana Schachta z jego działaniem, — zawodzi. W roku 1925, gdy w sprawie traktatu handlowego bawli w Berlinie, jeden z tamtejszych znanych ekonomistów dał mi możność poznać prezesa Banku Rzeszy bież. Pan dr. Schacht zarezerwował dla naszej rozmowy kilka godzin, kazał wylądować telefonem ze swego biura, zazwał przystąpić urzędnikom i bardzo swobodnie, a wyczerpująco, omawiałśmy położenie finansowe i gospodarcze Polski i Niemiec, wzajemne nasze stosunki i zadania, czekające nas ze względu na obopólne nasze interesy. Usiłowałem przekonać pana Schachta, że szybki rozwój ekonomiczny obu państw leży w obustronnym interesie, że będąc wzajemnie dla siebie dostawcami i odbiorcami, mamy wzajemny interes podniesienia naszej siły kupna i zdolności płatniczej, że zatem dobrobyt społeczeństw leży w obustronnym interesie. Jeżeli rozehodzi się o samowystarczalność, możliwa tylko w pewnych granicach, powiększmy ją sobie wzajemnie przynajmniej.

Prezydent Banku Rzeszy nie przeżył zasadniczej racji mego stanowiska, ale już w ciągu ożywionej rozmowy miałem wrażenie, że pan dr. Schacht w głębi duszy marzy o zasadniczo odmiennym naszym gospodarzem ustosunkowaniu się.

Po tej rozmowie, zakończoney wzajemnymi uśmiechami, p. Schachta więcej nie spotkałem, natomiast spotkałem się z jego wywiadem, udzielonym w roku 1926 „Neue Freie Presse”. Tu p. Schacht okazał się znacznie szczerzszym, aniżeli w naszej rozmowie. Rozwiniął plany polityki gospodarczej niemieckiej w ten sposób, jakbydyśmy Niemcami nikogo innego na świecie nie było

i wszyscy musieli się poddać interesom rozwoju gospodarczego Niemiec. Polemika moja znalazła miejsce we wrocławskim socjalistycznym dzienniku „Volkswart”, a także w „Robotniku” z dn. 22 sierpnia 1926 r.

W wywiadzie w „Neue Freie Presse”, pan dr. Schacht potwierdził to, co znakomicie uzasadniłem, który zapośredniczył naszej rozmowie, o niej opowiadałem.

Zwróciło moją uwagę jeszcze jedno publiczne wystąpienie pana Schachta. Zaliczono go politycznie do demokratów, a gdy ci, w plebiscycie nad odszkodowaniem Holenzollernów i innych dynastji niemieckich z całą werwą wystąpili przeciw odszkodowaniu, pan dr. Schacht w obronie rzekomej dobrej opinji finansowo-moralnej Niemiec, oświadczył, że będzie głosował za odszkodowaniem. Ujeli mnie wówczas bardzo staroszkolowe rodzice p. dr. Schachta, którzy nie wahałi się również publicznie oświadczyć po ogłoszeniu oświadczenia syna, że głosują przeciw odszkodowaniu.

Sekretarz stanu, profesor Hirsch, w rozprawie, która wkrótce ukazała się także w polskim tłumaczeniu jako dodatek do książki „Amerykański cud gospodarczy”, określa, że p. Schacht w swem zarządzeniu, aby pożyczki amerykańskie zaciągnąo jedynie na cele gospodarczo uzasadnione, nie miał racji, ale miał szczęście, bo Amerykanie zachyliłi się poornie tak solidnem stanowiskiem, obdarzili Niemcy większem zaufaniem i wprost udzieliłi kredyty. Udalo się więc pana Schachtowi, bo wynikił jego zarządzeń wywołały przeciwieństwo jego zamiarów.

Widocznie fachowców w sprawach finansowych, nierozdzielnych często od gospodarczych i politycznych, jest mało. Tym brakiem fachowców, obejmujących całokształt finansów, tłumaczy sobie powierzenie tak ważnej misji przez rząd niemiecki panu Schachtowi. Być może, że pan Schacht trafnie określił możność spłat dłużów wojennych przez Niemcy do wysokości 1600 milionów marek rocznie grubo ponad wysokość naszego całego budżetu, ale że jednocześnie wywołał szereg niepotrzebnych politycznych trudności, to i jego przyjaciele przyznają musza. Przyznawali mi się wywiad udzielony „Neue Freie Presse”.

GŁÓWNA WYGRANA

750.000 ZŁ

Ponadto wygrane po Zł:

400.000, 350.000,
150.000, 100.000,
80.000, 75.000, 60.000,
50.000, 40.000, 35.000,
30.000, 20.000, 15.000,
10.000, 5.000 i t. d.

ogólna suma wygranych przeszło
28 milionów złotych
Co drugi los wygrywa.

Giągnienie już 23 i 24 b. m.

Ceny losów loterji klasowej:

ćwärtka Zł 10—	połowka Zł 20—	cały los Zł 40—
-------------------	-------------------	--------------------

Losy do nabyca u BRACI SAFIER

Kraków, Rynek Gł. 6.

Zamówienie ukutecznie się odwrócić nie może.

Karta zamówień.

DO BRACI SAFIER
Kraków, Rynek Gł. 6 F.

Niniejszem zamawiam:

— Losów ćwärtek po Zł. 10—
— Losów połówek po Zł. 20—
— Losów całych po Zł. 40—

Należytosc złotych _____ uszczęć po otrzymaniu losów blankietem nadawczym P. K. O. przez firmę załączonym.

Imię i nazwisko _____

Dokładny adres _____

1 Maja 1929

Przebieg tegorocznego święta socjalistycznej klasy robotniczej w Polsce i we wszystkich krajach cywilizowanych świata wykazał niezbicie, że myślenie socjalistyczne znajduje się w triumfalnym pochodzie, a ramy organizacji socjalistycznych obejmują coraz to liczniejsze rzesze ludności pracującej.

Wbrew pobożnym życzeniom prasy burżuazyjnej wszelkich odcieni, zapowiadającej „proroczno”, że tegoroczna uroczystość małowa wypadnie „blado” i „bezkrysielnie” wobec „przejęcia się, zdaniem tej prasy ideałów socjalistycznych wrogie, a rozbiłca” obozu socjalistycznego w Polsce w szczególności — przebieg onegdajszych manifestacji pierwszomajowych wszędzie, gdzie tylko istnieje jakakolwiek komórka socjalistycznego ruchu robotniczego był dowodem czegoś wręcz przeciwnego: wykazał olbrzymią rozpiętość wpływów socjalistycznych i ogromną, rzucającą się w oczy żywotność naszych organizacji. Szczególnie w ostatnich kilkunastu miesiącach troskliwe pielęgnowanie widoki na osłabienie obozu socjalistycznego przy pomocy renegatów socjalizmu z pod znaku p. Jaworowskiego, spaliły w zupełności na panewce. Nigdzie poza Warszawą renegecka BBS nie zdobyła się na godną uwagi manifestację publiczną, nigdzie — także w Warszawie — nie zdołała skupić pod swemi zbraknami sztabami poważniejszej ilości robotników. I Mał dowiódł, że socjalizm polski reprezentowany przez PPS wytrzymał i odpar skrytyczny cios z prawej strony tak samo jak odpar przed kilku laty uderzenie komunistyczne z lewej.

Tegoroczne święto robotnicze cechowały wszędzie spokój i karność. Nigdzie nie doszło do zażęć; manifestacje miały wszędzie przebieg najzupełniej spokojny. Drobne zażęcia z grupkami demonstracyjnych komunistów nie zakłóciły nigdzie powagi dnia. Klasa robotnicza Polski zorganizowana w szeregach PPS dała raz jeszcze dowód swej dyscypliny i wysokiego wyrobienia politycznego.

Zagranicą, podobnie jak w Polsce, także nigdzie nie doszło do poważniejszych zażęć. — W Berlinie wprawdzie zachowanie się komunistów mogło być wywołać jakiś większy tumult tak pożądlive zawsze oczekiwany przez burżazję, pragnącą kompromitacji święta robotniczego choćby za cenę krwi — i tam jednak skończyło się na stosunkowo drobnym zażęciu.

Polskiemu obowiazowi reakcyjnemu od ND do BB tegoroczny przebieg święta robotniczego przyniósł szczególnie gorzkie rozczarowanie. Przez szereg dni przed 1 Maja szerzono skwawienia alarmujące polskości o rzekomo „nieuniknionych” podczas manifestacji majowych rozruchach itp. chcąc w ten sposób z jednej strony skłonić władzę do zakazania tradycyjnych publicznych manifestacji, z drugiej zaś, na wszelki wypadek (a już podstępny dziennikarzy burżuazyjnych nie zostają wyłączone) — wytworzyć nastrój paniki, wywołać jaknajwiększe podniecenie, słowem sprokować zażęcia. Liczebność manifestantów i ich zdecydowana postawa powinny, jak sądzimy, wpłynąć osłuszając na entuzjastów rozlewu cudzej krwi.

Z wyniku przebiegu naszych sił jesteśmy zadawoleni i dumni. Da nam on nową energię: nowy zapal do dalszej pracy, dla dobra klasy robotniczej i dla Socjalizmu.

1 Maja w Krakowie

Manifestacja pierwszomajowa w Krakowie miała przebieg niezwykle imponujący. O godzinie 10 przedpołudniem zebrały się na ul. Dunajewskiego przed Dornem Robotniczym nieprzebrane tłumy robotnicze ze sztabami związkowym i orkie-

strami. Po nadejściu kolumn robotniczych z kilku miejsc zbieżek, uformował się olbrzymi pochód, który ruszył ulicami: Szewska, Rynek Główny, Sławkowska, Basztowa na Rynek Kleparski.

Nad głowami idących w zwartych szeregach robotników i robotniczek krakowskich powiewał las czerwonych szanidarów, oraz długi szereg transparentów z aktualnymi hasłami pierwszomajowymi. Pochodem przerywały na zmiany kilka orkiestr robotniczych, sprawnie utrzymując porządek miłjeja porządkowa PPS. Szczególnie liczne wiechy w biejącym roku idły w pochodzie kobiety, wśród nich znaczna liczba słuzących.

Na Ryнку Kleparskim z trybuny obranej czerwonymi festonami zagał w pięknych słowach

OLBRZYMI WIEC ROBOTNICZY

tow. Lipiński. Obzernie przemówienie wygłosił tow. poseł Mastek. Osi główne myśli tego przemówienia:

— Dzisiejsza olbrzymia manifestacja jest najmnowiejszym dowodem zrozumienia powagi chwili, jaką obecnie przeżywamy. Te szerokie szeregi ludzi, którzy państwo buduje i żywi, demonstracja dziś wspólnie z klasą robotniczą całej Polski. W tym dniu przyszedł pobom depntacja demokracji, przyszedł zamianom obywatelskich obywatelskich przy pomocy zmian konstytucyj. Wydzielnie zady sanacji popierające jedynie i wyłącznie interes klas posiadających, doprowadziły do kryzysu gospodarczego, do bezrobocia, do pogłębienia nędzy w szeregach klasy robotniczej. Rząd uchwyla się od współpracy z Sejmem, uniemożliwia Sejmowi załatwienie szeregu piekających kwestyj, o które klasa robotnicza walczy od szeregu lat, jak: obniżenie cen chleba, opłata nad robotami, słowożenie Sejmowi się Sejmowi, by oddać się od niepożądanego kontroli przedstawicielstwa narodu nad gospodarką w kraju. Przedstawicielstwo narodu — Sejm odburca się biotem, — chce się parlamentaryzm zożydzić w oczach całego społeczeństwa.

Nie wolno żadnemu obywateli, choćby miał wobec Ojczyzny duże zasługi opławać Sejmowi jako przedstawiciela narodu, nie wolno nikomu cały naród nazwać „narodem ljądów”. Na to sobie klasa robotnicza i chłopci nie pozwala. Dzisiejsza manifestacja w kraju są protestem przeciwko takim postawom.

Jestemy świadkami, że obowiązujące w Polsce stosunki społeczne sąle w bezprzydatny sposób lamane przez czynniki administracji państwowej za cicha zgodę rządu, który chemyeli te zdobyć klasy robotniczej przekreślić, gdyby udało mu się zmienić konstytucję. Z takim systemem rządzenia klasa robotnicza nigdy się nie pogodzi! Klasa robotnicza pragnie spokoju w kraju, jednak każdy zamacz odeprze gołdnie. Z bronią w nogi oczekamy na atak!

Jesli jest grupa ludzi obłąkanych, którzy dają do dyktatury, to dzisiaj klasa robotnicza radzi im, niechaj wybierali dyktaturę włoska lub bolszewicka, niech się tam udają, niechaj na swojej skórze pozwalają eksperymentować, klasa robotnicza Polski na sobie tych eksperymentów nie pozwoli robić i potrafi demokrację obronić. Robotnik polski chce mieć swój warsztat pracy i takiego robotnika potrafi. Zbytrocne są dla robotnika przysposobienia włoskowe tworzenie faszystów! Dyktatorstwo faszystowskie robotnik polski nie będzie przed wrogiem zewidziwym, gołw się jednak obronić Polskę demokracją! Polskę ludową! Polskę socjalistyczną!

Lud w Polsce chce pracy, domaga się rozbrojenia, zmniejszenia wydatków na gazy trybunały, które tracą swą wartość co pół roku — milochi militarny ziada jedna trzecia budżetu państwowego, — klasa robotnicza leczy pod ciężarem podatków pośrednich w tej samej chwili, kiedy rząd bez wiedzy Sejmu wydatkuje ponad budżet ponad pół milarda złotych, nie chce zda sprawozdania Sejmowi, na co pieniądze wydane, wydatki nie robi się w tej chwili, kiedy odnawia się poprawy bytu społeczeństwa rzeszom pracownikom państwowym, — Trzeba dopiero tego zożydnego Sejmu, by ten postawił ministra skarbu przed Trybunał Stanu. Będ wleży Sejmowi dysponowało prezydium Rady ministrów funduszem dyspozycyjnym osmiu milionów złotych. Dziś wróble na dachach cwiertnika, za pieniądze te robotno wywala „jednokrowny” Sejm. Takie gospodarkę obywateli polski nie znieśli przeciwko temu w dniu 1 Maja demonstruje klasa robotnicza i domaga się zmiany systemu rządzenia.

Woli narodu nie wolno nikomu depnta, — dziś w dniu 1 Maja poprzec istniejące granice podajemy irratnią dion klasie robotniczej całego świata,

walczącej z reakcją społeczną i uciskiem kapitalistycznym, dążącej do zożydnego celu, do wywołania, do sprawiedliwości, do ustroju socjalistycznego.

Wnosimy okrzyk:
Niech żyje demokracja!
Niech żyje socjalizm!
Niech żyje PPS!
Przec z faszyzmem!

Po przemówieniu przyjęło zgromadzenie jednomyślnie, znana już czytelnikom „Naprzodu” rezolucję pierwszomajową oraz dodatkową rezolucję przysyłającą serdeczne życzenia tow. posełowi Markowi. Wspaniali wiec zakończył krótkim przemówieniem tow. Lipiński, poczem w ulicy Piłpa uformował się

POCHÓD DEMOKRACYJNY

krótki ulicami: Piłpa, Dobra, Dunajewskiego, Strazewskiego, Franciszkańska (obok magistratu) i Grodzką podążył na Rynek Główny. Na placu franciszkańskim przylaczyli się do pochodu socjalistyczny robotnicy żydowscy, zorganizowani w **Bundzie i Poalei Sionie** (Zjednoczenie z GSP). Pod pomnikiem Mickiewicza po krótkim przemówieniu tow. Jędrzejowskiego, Stawera, dr. Böhma (Poalei Sion), Fischgrunda (Bund) pochód został rozwiązany.

Przebieg demonstracji pierwszomajowej stwierdził niezbicie, że robotnicy Kraków stoi wielem pod sztandarem PPS. We wszystkich fabrykach w Krakowie oraz we wszystkich większych warsztatach pracy robotnicy poczuli w dniu 1 Maja pracę. Tramwaje były przez cały dzień nieczynne. Nie wyszły również dzienniki krakowskie: „Naprzód”, „Nowy Dziennik”, „Ilustrowany Kurjer Codzienny”, zaś „Gazeta” wyszły w obietnicy o prawie mniejszej.

Tegoroczne święto 1 Maja obchodzili żywska partia socjalistyczna „Poalei-Sion” (prawica) bardzo uroczyście. W szczeniu zapelnione siły przy ul. Sebastiana 7 odbyło się o godz. 10 przed południem uroczyste zgromadzenie, na którym przemawiali tow. inż. E. Rolsz z Palestyny, Hirshak, Kohn, dr. Böhm.

Zywska młodzież socjalistyczna zorganizowana w związku „Frabhal” odbyła swe zgromadzenie w tej samej sali o godz. 9 rano. Po zgromadzeniu wśród podniosłego nastroju uformował się pochód demonstracyjny, który przy dźwięku pieśni robotniczej ruszył ulicami miasta i połączył się z ogólnym pochodem PS zjadając razem na główny Rynek. Popołudniu wzięli nasi towarzysze poalei-sionici wraz z swym klubem sportowym „Krafi” udział w zawodach robotniczych klubów sportowych na boisku „Legii”. Dzień świętobotniczego postawił niezapomnianie wrażenie i potężył w cieplej walce o zwycięstwo Socjalizm.

NA BOISKU RKS LEGIA W KRAKOWIE

Popołudniu odbyły się na boisku Legii staranem robotniczego sportowego Komitetu okręgowego imprezy sportowe. O godz. 215 odbył się 1-majowy okrętny wyścig kolarski na przesznreni 24 km. Do biegu tego stanęło 14 zawodników zarówno stowarzyszonych jak i niestowarzyszonych. Pierwszy przybył do mety tow. **Zasadzki** w czasie 57 minut 30 sekund. 2) **Bafido** (miestow), 3) **Kolek**, który uległ defektowi. Bieg h. dobrze zorganizowany przez tow. Wandura był dobrą propagandą sportu kolarskiego.

O godz. 430 nastąpiło spotkanie dwu robotniczych reprezentacji: pikarskiej: Warszawy z Krakowem. Zawody te w pierwszych 30 minutach zapowiadały się niezwykle interesująco, a to głównie ze względu na piękna grę ataku Krakowian. Szereg niebezpiecznych sytuacji podbramkowych ratował z naradzeniem wprost życia bramkarz gości, którą to bravurę przypłacił zresztą kontuzją. Warszawa miała rozwinęć grę bardzo ambitną, może więc ambitna niż kombinacyjna, co spacyło pięknie się zapowiadająca grę. Dzięki temu strzelała ona dwie bramki, jedną przez Janika, drugą przez Piłńskiego. Krakowianie nie rezygnują z woli wyrównania i przypuszczają szereg ataków, z których dwa zamieniają na bramki, uzyskane przez Grabkę i Szulca. Po przewrę gra staje się bardziej ambitna, jednak mimo zwycięstwa z obu stron nie przynosi ona żadnej zmiany.

Reasumując, trzeba podkreślić, że zawody naogół stały poniżej wykreślić grę, jakie zwykłyśmy obserwowac w poszczególnych drużynach robotniczych. Wraz z tymże dniem bramki, jedną przez Janika, drugą przez Piłńskiego, Krakowianie nie rezygnują z woli wyrównania i przypuszczają szereg ataków, z których dwa zamieniają na bramki, uzyskane przez Grabkę i Szulca. Po przewrę gra staje się bardziej ambitna, jednak mimo zwycięstwa z obu stron nie przynosi ona żadnej zmiany.

Reasumując, trzeba podkreślić, że zawody naogół stały poniżej wykreślić grę, jakie zwykłyśmy obserwowac w poszczególnych drużynach robotniczych. Wraz z tymże dniem bramki, jedną przez Janika, drugą przez Piłńskiego, Krakowianie nie rezygnują z woli wyrównania i przypuszczają szereg ataków, z których dwa zamieniają na bramki, uzyskane przez Grabkę i Szulca. Po przewrę gra staje się bardziej ambitna, jednak mimo zwycięstwa z obu stron nie przynosi ona żadnej zmiany.

Głównie zawody poprzedziło spotkanie Siły z Gwiazdą, zakończone zwycięstwem Gwiazdy stosunku 2:1.

1 Maja w Polsce

WARSZAWA

Warszawa, 2 maja. Dzień 1 maja miał przebieg następujący: Zbiórki rozpoczęły się około 8 rano. BBS wśród okrzyków na cześć ministra Piłsudskiego zebrała się na placu Teatralnym, gdzie około 10 godz. rano zebrańczy było około 3000 osób. Milica BBS zamieniała wystrzał się do placu Teatralnego już o godz. 9 rano. Równocześnie zaczęły się gromadzić wylotowe bony ruchome zorganizowane w PPS pod władaniem mostu Poniatowskiego i przed domem kolejarzy na Brudnie, gdzie odbyły się masowe wiece.

Około godz. 11 zgromadziły się na placu Grzybowskim komunisty i t. zw. „PPS lewica” w liczbie około 1500 osób. Zamierzali przemawiać poseł Sypuła. Policia rozprysła ten wiec, przyczem zostało kilka poturbowanych 9 osób z posterów komunistów, którym poprzednio udzielono pomocy. O godz. 11 rano rozpoczęły się pochody partii Bund i Polesie. Słom w dzielnicy żydowskiej, które przeszły w zupełnym porządku.

Między godz. 12 a 1 male grupki komunistyczne w dzielnicy żydowskiej usiłowały zorganizować wiece i pochody, zostały jednak rozproszone przez patrolę policyjną.

Do godziny 2 po poł. tramwaje były nieczynne. Jak informuje zgodnie cała prasa i oficjalny PAT tegoroczny obchód 1 maja miał w Warszawie przebieg najsłabszy dotychczasowy z dotychczasowych obchodów 1-majowych.

ŁÓDŹ, LUBLIN, PRZEMYŚL, LWÓW

Łódź, 1 maja (PAT). Dzień 1 maja upłynął zupełnie spokojnie. Od rana przecieżali ulicami miasta grupy robotników, udających się na miejsce zamożności, gdzie miały się odbywać pochody. Pochód PPS uformował się na Wodnym Ryńku, skąd przeszedł w porządku przez ulicę miasta.

Lublin, 2 maja (PAT). W przeddzień święta 1 maja organizatorzy poszczególnych pochodów na konferencji z władzami bezpieczeństwa w starostwie ustaliли trasę przemarszu i wzięli na siebie zobowiązanie, że zakończone trasy nie przebiegną. Jednak poseł Wojtowicz, prowadzący pochód komunistów, nie przewziął pochodu na ulicę Zamkową, jak to było przewidziane na konferencji w starostwie, lecz chciał się udać do centrum miasta. Policja jednak go nie puściła. Po trzytygodniowym wezwaniu do rozwiązania pochodu oddział konny policyjny przypuścił szarżę, rozjeżdżając pochód i likwidując załóżce. Rannych ani zabitych nie było.

Przemyśl, 2 maja (PAT). W mieście i powiecie dzień 1 maja miał zupełnie spokojnie, przy tłumnym udziale robotników na wiecech PPS.

Lwów, 2 maja (PAT). Dzień 1 maja miał zupełnie spokojnie. Również w terenie całego województwa spokój nie został nigdzie zakłócony.

MOGIŁANY — ŚWIĄTNIKI

Łud pracujący obu tych miejscowości święcił 1-szego maja bardzo uroczysto. O godzinie 9 rano wyruszyli ze Świątyni pochód przy dwiętnastu strażnicach w stronę Mogilan. Następnie wyszli towarzysze z Mogilan, gdzie na rynku odbył się wiec, na którym referował tow. Sawicki z Krakowa. Przemawiał tow. Szczepiński i Michałek, po odebraniu przez orkiestrę Czerwonego Sztaendaru i odpiewaniu przez chór ze Świątyni szeregu pieśni robotniczych, ruszył zjednoczony pochód do Świątyni przy dwiętnastu dwu orkiestr i śpiewe kilkuset towarzyszy.

W Świątyniach pochód przeszedł przez wieś i powrócił na plac, gdzie przemawiał tow. Gwiazda i Sawicki z Krakowa oraz tow. Michałek. Po leżym domyślnym uchwaleniu rezolucji majowej i gromkich oklaskach przy składaniu życzeń dla tow. posła Zygmunta Marka, o powrót do zdrowia i pracy wśród proletariatu, ruszył pochodem towarzysze z Mogilan z powrotem do domu, odprowadzani przez tow. ze Świątyni.

Dzień 1 maja w Świątyniach i Mogilanach był naprawdę dniem święta robotniczego.

Zamknięty wiec odbył się w obwodzie w Mogilanach, odprawiano na imieniu wiec majowy przed tamtejszego dziedzika, na którym nieobecny był przed godziną 9 towarzysze z Mogilan.

WIELICZKA

Co roku udaje się pierwszomajowa manifestacja w Wieliczce, ale w tym roku wypadła ona jeszcze wspanialej.

Praca w zupełności ustawa w salinach i innych zakładach przemysłowych. Po godzinie 8 rano przybywały liczne pochody z orkiestrami i sztaendarami z okolicy. Przybyły liczne delegacje chłop-

skie z Dobczycego, z za Raby, Mierzania i Racielowic. Wszystkie skupiały się na dużym placu przed szczybem „Łoza”. O godzinie 10 uformowały się obrazy pochodu, który zszedł na Górny Rynek, gdzie się odbył wiec wielki wiec. Na czole pochodu szła licna banda chłopstwa w białych szluzach. Porządek w czasie pochodu i na wiece utrzymywała milicja partyjna z czerwonymi opaskami. Na wiece przemawiali towarzysze Klemens Tatar i Jan Rejman. Tow. Kilmczyk z młodzieży TUR odczytał rezolucję pierwszomajową, która przez oklamacje została przejęta. Poza ten przyjęto rezolucję następującej treści:

„Zebrałmy w dniu 1 maja na manifestacyjnym wiece chłopcy i robotnicy w Wieliczce zaszła tow. polecił zgromadzić się do przedkolejowego imienia szerokiego i czczenia rychłego powrotu do zdrowia i do dalszej pracy dla dobrej klasy robotniczej”. Na wiece podnoszono również protest przeciw zniesieniu powiatu wielickiego. Odegrano przez orkiestrę salnara Czerwonego Sztaendaru i odpiewaniem go przez manifestujących ruszył pochód przed Dom robotniczy, gdzie po krótkim przemówieniu referentów pochód rozwiązano. — Po manifestacji odegrano staraniem młodzieży socjalistycznej przedstawienie amatorskie z wstępnym słowem tow. Bakoroków.

TARNÓW

Z roku na rok piękniejąca są manifestacje 1-majowe w Tarnowie. I w tym roku obchód święta robotniczego przewyższał przeszłoroczny liczbą uczestników oraz zwarłotnością manifestacji, pozostawiając po sobie na czas długi niezatarte wrażenie.

O godzinie 8 rano orkiestra ZSK odebrała pochód na ulicę miasta. O godzinie 9 rano przed Domem Robotniczym wystrzelił wspaniały pochód z kolarami i orkiestrą ZSK na czele. Pięć sztaendarów powiewało nad pochodem, czerwienią się liczne transparenty. Na czole kroczyli komitet PPS, dalmi młodzieży TUR-owa i czerwoni latocznie, kobiety, robotnicy rolni, budowlani, drzewal, ceramicy, pracownicy mienscy, gastronomicy, doroccy i służba domowa, młynarze i piekarze, robotnicy transportowi i t. d., wreszcie orkiestra „Bund”. Pochód przemieszczał się ulicami miasta na plac Kazimierza Wielkiego, gdzie odbyło się zgromadzenie ludowe. Zagaił tow. Kasper Ciołkoś do prezydium weszli tow. Szymczykowski, Czabański, Ogłaza, Lahańdy i Cuker. Przemawiał tow. poseł Ciołkoś, Zaleski imieniem kolejarzy, Feliks Grosz z Krakowa, imieniem młodzieży, dr. Schreiber imieniem robotników żydowskich. Przepłataly produkcje orkiestr, chóru oraz dedykacje chóralne. Wiec zakończył jednogłośnie uchwaleniem rezolucji KKW i odpowiedzeniem „Czerwonego Sztaendaru”, następnie po krótkim organizację odmaszerowały do swych lokali. Wzorzem dopłynął porządku umundurowana milicja PPS. Popołudniu odbyły się zawody piłki nożnej TUR—Metal (4:2) i Zjutrenka—Legia krakowska (5:1). Na zahale dla dzieci, uzależnione przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci obchodzących było 300 dzieci. W sal ZSK a osobno w sal Domu Robotniczego odbyły się uroczyste akademie, na których między innymi przemawiał tow. Feliks Grosz. Na ulicach miasta odbywała się zbiórka na TUR.

ZAKOPANE

Tegoroczny obchód święta robotniczego miał charakter niezwykle masowy. W wiece publicznie sal Sokola wzięło udział około 800 osób. Bezrobocie było zupełne. Praca w tartakach, fabryce „Strug”, kapieniolach i na budowach ustawa w zupełności.

W przedzium wiece zasiadali tow. Jankowski, Pregler, Pach, Koczwerski, Krówka, Błażewski, Stanaszek i Admielec. Nad całością obchodu rozstrzygała baczna opieka tow. Petko i Górniślewicz. Referowali na wiece tow. W. Wolnotu z Krakowa i Haupa z Warszawy.

W czesie artystycznym wzięli udział: ob. Brak (skrzypce) i tow. Kordasiewiczówna i Barański (deklamacja).

Na ulicach odbyła się zbiórka na rzecz TUR.

OSWIECIM

Tegoroczny obchód 1-Majowy przemienił się w imponującą manifestację. Od wczesnego rana gromadziły się oddziały robotniczo-chłopskie z sąsiednich gmin. Koło 11 godziny przybyli robotnicy z Brzeszcz i Jawiszewo w ilości ponad 1500 towarzyszy i przy muzyce orkiestry robotniczej i kolejarzy kilkusetosobny pochód ruszył na Rynek oświecimski. Na trybunach rozdzielono czerwonymi sztaendarami zasadilo przedzium znaną z przeszłości przedkolejową orkiestrę. W kierunku z przewodniczą tow. dr. Biłaska na czele. W kilku słowach zagaił wiec tow. Czerniak, a dłuższy referat 1-majowy wygłosił tow. mar. Zygmont Grosz. Referent poruszył również sprawę puszczenia w ruch fabryki wyrobów metalo-

wych „Potęga”, która przez zwolnienie około 2000 ludzi z pracy powiększa bezrobocie w mieście.

Następnie zebrałi głos tow. Złwias imieniem młodzieży TUR, tow. Płazga, tow. Hożek. Zgromadzenie udułi się na plac przed dworcem kolejowym, poczem rozwiązano pochód. W czasie uroczystości chórl młodzieży robotniczej pod batutą tow. Złwiasa odpiewał pieśni robotnicze, a orkiestra robotnicza przygrywała okolicznościowe utwory.

1 Maja zagranicą

Paryz, 2 maja (PAT). W południe w samym mieście i na przedmieściach Paryzu panował zupełny spokój. Policja aresztowała wszystkich agitatorów robotniczych oraz tył z posterów robotniczych, którzy zamierzali nalepać na murach edzwiny, nawołujące do demonstracji. Aresztowano pozostawionych sprdawców, wydanego na imięcie „Humanite” dziennika „Le Promete”, redakcją którego został skonfiskowany. Wśród aresztowanych znajdują się liczni działacze komunistyczni oraz wielu cudożyciów. Zatrzymano też 7 wozów samochodowych, które miały utrzymać łączność między poszczególnymi sekcjami.

Bukareszt, 2 maja (PAT). Dzień 1 maja przeszedł w całej Rumunii w natężeniu spokoju.

Budapeszt, 2 maja (PAT). Naogół dzień 1 maja przeszedł zupełnie spokojnie. Poza dwoma drobnymi incydentami nie do poważniejszych zajść nie przyszło.

Wiedeń, 2 maja (PAT). Uroczystości 1 maja miały przebieg zupełnie spokojny.

Moskwa, 2 maja (PAT). W manifestacji z okazji święta 1 maja wzięły udział z górą pół miliona osób. Na placu Czernyomyn, na którym zebrał się członkowie zarządu, korpus dyplomatyczny i liczne delegacje robotnicze z różnych miast ZSSR. W rozkazach dokonał przeglądu wojsk. Następnie oddział policji przeszedł przed malarzami i muzykami do Berlina, 2 maja (PAT). Do oczekiwanych z niepokojem krwawych starć na ulicach Berlina nie doszło. Komunisty próbował w kilkudziesięciu punktach miasta zorganizować pochody uliczne, które jednak zostały rozproszone.

Sytuacja najbardziej była napięta w pierwszych godzinach południowych, kiedy uczestnicy zgromadzeń, odrywających się z zamkniętych lokali, zaczęli się rozchodzić do domów. W 40 punktach Berlina grupy komunistyczne próbowały narodzić pochody, policja jednak wszędzie zdolała opanować sytuację, nie uciekając się do broni palnej. Do starć doszło tylko w kilku punktach Berlina, przedwieszliśmy zaś koło dworca kolei obwodowej w południowej dzielnicy Berlina, gdzie demonstranci komunistyczni zaatakowali policję faszystami, kamieniami i kufkami od piwa. Czterech policjantów odniosło lekkie rany, wskutek czego policja użyła broni i dala kilkanaście strzałów na ostrzeżenie. Strzały raniły trzech demonstrantów, na których niefortunnie padła policja również użyła broni, rannego dwóch demonstrantów. Dalsze starcia nastąpiły na t. zw. Hackeschen Markt, gdzie demonstranci obrzucili policję kamieniami i zaatakowali faszystami. Policjanci dali 8 strzałów, z których otrzymali rany czterech komunistów. Ranni zostali ukryci przez samiarzysty komunistycznych.

Między godz. 2 a 3 popołudniu zaczęły się zbierać większe tłumy demonstrantów na placu Aleksandra, przy którym między innymi przystąpił pochód. Zorganizowane oddziały policji nie mogły wstrzymać przy użyciu pałek gumowych podłogę napowrót demonstrantów, wobec czego zastosowano tam siłkawi, z których sierowano na tłumy strumień zimnej wody. Skutek był natychmiastowy. Przemoceni demonstranci rozbiegli się w popole. W północnej dzielnicy Berlina zaatakowana została policja tak, że dopiero ostrzy nakaz zamknięcia wszystkich otworów przed strzelaniną. Do godziny 20.00, kiedy między innymi w obwodzie 504, aresztowano trzech demonstrantów na aście ciężarów, na którym znajdowała się stacja radiodźwięczna.

Drobne starcia między demonstrantami a policją trwały w dalszym ciągu, jednakoż oczekiwanych wielkich rozmiarów nie przybrały.

Według dotychczasowych obliczeń w czasie starć ulicznych między policją a komunistami zostało rannych 600, a zabitych 500. Wśród aresztowanych 500 osób, ilość rannych zarówno po stronie demonstrantów jak i policji jest dość znaczna, aczkolwiek rany są przeważnie lekkie.

Madryt, 2 maja (PAT). Dzień 1 maja obchodzono był w zupełnym spokoju.

TOWARZYSTWO TOWARZYSZKI
ROZPOWSEJCZAJNIACIE SWÓJ DZIENNIK!

Instalacje, oświetlenia i przenoszenia energii elektrycznej.

Budowa słupki elektrycznych, sieci, telefonów, sygnalizacji alarmowych, dzwanków i t. p.
 Dostawa maszyn, żarówek, świeczników i materiały elektrotechniczne.
 Agregaty benzynowo-naftowe dla Akumulatory, wytwarzania energii elektrycznej.

Dostawa i montaż aparatów elektromechanicznych.

PRZEDSIĘBIORSTWO ELEKTROTECHNICZNE
INŻ. BOLESŁAW JURSKI
 Kraków, Jagiellońska 4. Telefon 3198.

Przekroczenie budżetu 1928/29

Wykonanie budżetu państwowego za czas od 1 kwietnia 1928 do 31 marca br. uwidocznione jest w „Wiadomościach Statystycznych” zeszyt 8 — z dnia 20 kwietnia br., wydanych przez główny urząd statystyczny w Warszawie. Są to więc cyfry urzędowe, które wykazują, jak rząd — mowa o byłym rządzie prof. Berła — gospodarował.

Cechą tego wykonania budżetu jest, zyskiwie już u nas, przekroczenie cyfr przez Sejm uchwalonych. Nie jest to wprawdzie przekroczenie tak wielkie, jak za rok 1927—28, które — jak wiadomo — wyniosło 560 milionów złotych, w każdym razie jest ono znaczne i — co ważniejsze — charakterystyczne dla ducha praworządności, która przecież jest naczelnym przykazaniem sanacji.

Wedle ustawy budżetowej wydatki wynosiły 2673 mili. złotych, faktycznie zaś wydano 2808 milionów zł., t. j., że wydano więcej o 135 milionów. Na jej samo przez się wielkiej cyfrze przekroczenie nie jest jeszcze wyzeraniem. Rząd dysponuje jeszcze po upływie roku budżetowego możliwością pozycyjnemu wydatków inwestycyjnych przez, trzy względnie przez jeden miesiąc, t. j., że niewiadomo, nie jeszcze w tym czasie wykaże, o rozmiarach tych przekroczeń można mieć wyobrażenie z ogłoszenia prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa prof. Wróblewskiego, wedle którego rząd otrzymał sobie sam kredyt do wysokości blisko czterech miliardów złotych poza budżetem. Z taką więc w przybliżeniu sumą można się liczyć jako pełnem przekroczeniem ram budżetowych.

W jakich działach gospodarki państwowej uwidoczniły się najdalej te przekroczenia? Przedewszystkiem, co już u nas jest regułą, w ministerstwie spraw wojskowych, które zamiaścił preliminarium 740 milionów wydatków 840, a więc więcej o sto milionów więcej. Dalsze przekroczenie budżetu widzimy w ministerstwie reform rolnych z 53 na 80 milionów, w ministerstwie spraw wewnętrznych z 217 na 248 milionów, w ministerstwie skarbu z 130 na 169 milionów, w ministerstwie przemysłu i handlu z 47 na 55 milionów, w ministerstwie wyznań i oświaty z 398 na 419 mi-

lionów i t. d. Natomiast to ministerstwo, które mogłoby przyczynić się do urochomienia robót, dającym ludziom pracę: ministerstwo robót publicznych, przekroczyło swój budżet tylko o 15 milionów złotych.

W tej samej mierze, jak nie leżono się z uduwala Śemodziej do wydatków, starano się o powiększenie dochodów. Jakimi sposobami dążono do tego celu, możemy odpowiedzieć opodatkowań, mogłyby wykazać podatki pośrednie. Wedle uwiarygodnionego budżetu

dochody oznaczone na	2599,770 zł.
w rzeczywistości dany one	3,007,643 zł.
tak, że różnica więcej o	447,873 zł.

Skąd różnica ta nadwyżka dochodów? Podatki bezpośrednie dano o 245 milionów więcej, podatki pośrednie, t. j. te, które rząd do nich zalicza, o 23 miliony, cla o 95 milionów, stempie i należności o 34 milionów i t. d. Natomiast monopole państwowe dały tylko nieznaczną nadwyżkę ponad preliminarz: 890 zamiast 876 milionów, a zmiej zaś za przedsięwzięcia państwowe: 103 zamiast preliminarzowych 104 milionów.

Porównaniem jest porównanie preliminarzowych, a rzeczywistości wpływanych dochodów z podatku majątkowego: preliminarzowano 50 (w poprzednim roku 65) milionów, szacując się 489, tak, że ten z roku na rok zmniejszają się podatki powoli zanika. — Z drugiej strony „pamiątki” z czasów Zdzichowickiego: 10 procent dodatku do danin publicznych kwintie i rocznie: zamiast preliminarzowych 82 milionów wynosiło 1168 milionów zł.

Jest rzeczą znaną, że rząd, który miał przebieg poglądu na rzytnych wydatkach, nie uważał za stosowne wystąpić do Sejmu z żądaniem uchwalenia kredytów dodatkowych. Nauka, jaka rząd otrzymał w formie osłoneżania byłego ministra Czechowicz, nie pozwoliła go żeby nie lekceważył praw Sejmu. Gospodarowano sobie tak, jakby Sejm dla żarzu przed pięć miesięcy pościł się nad hodźtem. Bezdele okazała pomówić o tej metodzie, gdy Sejm się zbierze, jeżeli wogóle się zbierze.

Nasze nowe sztanuary

Uroczystości odsłonięcia dwóch nowych sztanuary związków zawodowych

W ubiegłą niedzielę odbyły się w Krakowie dwie podnieśne uroczystości robotnicze. Dwa związki zawodowe święteli uroczystości chwile odsłonięcia swych sztanuary.

Pierwsza uroczystość — odsłonięcie sztanuary odsłania rektyfikacyjno—wędzanne związku zawodowego robotników przemysłu spożywczego, odbyła się na dziedzińcu Domu Towarzystwa w Podgórze. Przybyli na uroczystości liczni łowarzy Krakowskiej, przedstawiciele organizacji zawodowych, reprezentanci organizacji politycznych, PPS, oraz dyrektorzy państwowej wytwórni monopolu spirytusowego i fabryki „Krakus”.

Do zabranych przemówił sekretarz centralny związku spożywców tow. Wasik, wrocąc sztanuary imieniem zarządu głównego związku towarzyszy Chorążemu. Drugi z kolei przemówił imieniem klubu posłów socjalistycznych tow. poseł M. Mastek, poczem wyłożył przemówienia przedstawiciele miemcowych organizacji, tow. J. Kodań i imieniem krakowskiej Rady związków zawodowych, tow. W. Wobnot imieniem OKR PPS, oraz przedstawiciele poszczególnych związków zawodowych.

Modeli organizacji robotników państwowej wytwórni monopolu spirytusowego i „Krakusa” życzymy iaknajwiększego rozwoju.

Druga uroczystość — odsłonięcie sztanuary związku zawodowego robotnic i robotników przemysłu tytoniowego odbyła się w dużej sali Domu Robotniczego w Krakowie.

Uroczystość zagal tow. Towpasz, powołując zarząd związku do prezydium, poczem przewodniczący tow. Borowicz skreślił historię minionych walk organizacji. Następnie imieniem OKR PPS Kraków—miasto przemówił tow. poseł Mastek, poczem zabrał głos przewodniczący zw. gawod. robotnic i robotników przemysłu tytoniowego

tow. Zdanowski z Warszawy, życząc imieniem wszystkich robotników tytoniowych dalszej omdony pracy.

Po przemówieniu tow. Zdanowska odsłonił sztanuary, wrocąc go tow. Borowiczowi, który oddał go chorążemu tow. Wacławi, który złożył ślubowanie na wierność idei. Orkiestra kielasjerska odegrała kilka utworów, nastepnie tow. Kopusztowski w paru słowach szpudziła wywody mówców apellujące, śliczy wszyscy robotnicy stali przy sztanuary czerwonym.

Nastepnie przemówiła tow. Wanda Piotrowska, życząc dalszego rozwoju organizacji. W imieniu Związku zawodowego użyteczności publicznej przemawiał tow. Kusowski, imieniem Rady zawodowej tow. Drozdowski, im. kelajarzy tow. Cęła, imieniem skórzanych tow. Zlela.

Po wspólnej fotografii przystąpiono do wbijsania gwóźdźi: na zakończenie orkiestra odegrała „Czerwony Sztanuary” i „Młodzieżowdę”.

Piekna uroczystość wywarła głębokie wrażenie i pozostanie na długo w pamięci jej uczestników.

Wladomosci polityczne

ZGROMADZENIE LIGI NARODÓW
 Urzędujący prezes Rady Ligi narodów Sclaowa wystosował do państw będących członkami Ligi narodów zaproszenia na 10 gólne Zgromadzenie Ligi, którego otwarcie nastąpi 2 września br.

PRZERWA W PRACACH KONFERECJI ROZBROJENIOWEJ
 Komisja przygotowawcza konferencji rozbrojeniowej na srodowym posiedzeniu obradowała nad kwestią liczby wojsk, w szczególności nad ogra-

niczeniem liczby wojskowych zawodowych. Przedwzięciem komisji zakomunikował, iż komisja będzie musiała zapewne przerwać sesję z końcem bieżącego tygodnia i będzie zwolnana na noc w sierpniu br.

POLITYKA ZAMIAST RZECZOWAŃCÓW
 Jeden z niezależnych rzeczowawców oświadczył przedstawicielowi „Matin”, że uważa za bezwzględnie fałszywe wiadomości, jakoby konferencja rzeczowawców miała ustąpić miejsca dyplomatom. Wzmiankowany rzeczowawca dodał, że przedstawiciele Niemiec będą musieli wybrać pomiędzy planem Dawesa, a planem Younga. O ile dr. Schacht chce stanowczo poczynić uwagi, na których mu bardzo zależy w dokumencie, którego redakcja dobiega końca, to nie powinien przepuszczać sposobności ku temu, w chwili, kiedy powróci poraż ostatnio do Paryża. Wskoczu wzmiankowany rzeczowawca oznajmił, że tymczasem nie będzie żydnym, gdyżby Schacht po powrocie z Berlina zaoferował procentowe raty roczne po 2 miliardy zamiast poprzednio proponowanych 1.650 milionów.

NOWE TRUDNOŚCI W UTWORZENIU RZĄDU W AUSTRII

Całkiem niespodziewanie wyłoniły się między stronnikami chrześcijańsko—socialnem a Związkiem chłopskim poważne różnice poglądów w sprawie importu nierogacizny z Polski. Chrześcijańsko—socialni nie zaakceptowali paktu, zawartego między przyszłym kanclerzem a Związkiem chłopskim. Związek chłopski żądał mianowicie, by przyszły rząd wydał rozporządzenie ograniczające import bydła i mięsa ze wszystkich państw, za podstawie czego z roku 1927. Na posiedzeniu klubu chrześcijańsko—socialnego wyrażono obawę, że takie ogólne ograniczenie przywozu wywołałoby konflikty z państwami ościennymi. We srodę wieczorem odbyła się wspólna konferencja między delegatami obu stronnic. Ze strony Związku chłopskiego oświadczone, że wymagane rozporządzenie na tylko sankcjonować umowę zawartą między polskim syndykatem eksportowym a komisją sanacji wiedeńskiej. Zienicki podał innać, że podstawę przywa, że udało się ustalić formułkę kompromisowa, w myśl której komisja główna parlamentu austriackiego powożmie uchwałę, uwzględniającą ministra rolnictwa do zwykłego uwadomienia rządu polskiego, że Austria postanowiła zredukować import bydła i mięsa z Polski do cyfry ustalonej umową, zawartą z polskim syndykatem eksportowym.

Przebieg gospodarczy

CIĄNIENIE DOLARÓWKI

Podczas srodowego oajnienia dolarówki pałdy wygrane na następujące numery: dol. 5.000 Nr. 81975, dol. 1.000 Nr. 7799, dol. 1.000 Nr. 17433 688299 146386 83902 316288, dol. 500 N—ry: 238168 807411 614519 236677 795013 501084 800136 790369 194037 069972, dol. 100 N—ry: 463260 416354 350532 406068 882528 104567 693410 23408 878262 573677 541393 643089 509328 554444 996655 373993 821479 177304 258469 805336 131230 620356 719144 80366 727607 86796 156307 119988 949592 721288 377019 270995 107493 719339 23445 321919 867747 158747 470614 872611.

STATYSTYKA CEN

Nakładem głównego urzędu statystycznego wyszedł z druku zeszyt pierwszy miesięcznika „Statystyka Cen”. Dotychczas dane z zakresu statystyki cen główny urząd statystyczny ogłaszał w „Kwartalniku Statystycznym” w osobnym dziale. Wydawanie nowego miesięcznika umożliwi bardziej aktualne publikowanie danych. Zeszyt pierwszy zawiera szczegółowe tablice cen oraz wskaźników za styczeń br. Poza tem w tablicach są podane dla porównania dane miesiącami i przeciele roczne za szereg lat wstecz, co ułatwi wykorzystanie materiału w szerszym zakresie. Na uwagę zasługuje w tym zeszycie wstep, w którym główny urząd statystyczny podaje dokładny opis metod obliczania wskaźników cen, oraz tablice wskaźniczych, według których można przeliczać wskaźniki obliczone do podstawy obecnie stosowanej, na wskaźniki do podstawy stosowanych dawniej. Wydawnictwo „Statystyka Cen” ma wychodzić regularnie dnia 1 każdego miesiąca.

Czas odnowić przedpłatę na maj

KRONIKA

Kraków, 3 maja.

Najbliższy numer „Naprzodu”

z powodu państwowego święta 3 maja wyjdzie z druku dopiero w niedzielę 5 maja rano (z data dnia następnego).

— o o o —

Zyczenia dla tow. posła dra Marka

W dniu wczorajszym, jako w dniu imienin tow. posła Zygmunta Marka wysłały: OKR Kraków i Rada Związków Zawodowych następujący telegram:

Zakopane.

Poseł Zygmunt Marek

W dniu Waszych imienin przesyłamy Wam, drogi towarzyszu, najserdeczniejsze życzenia rychłego powrotu do zdrowia i do umiłowanej przez Was pracy dla dobra klasy robotniczej.

OKR PPS Kraków — miasto
Rada Związków Zawodowych.

Również i zgromadzenie pierwszoklasowe w Krakowie uchwaliło przesłać tow. posłowi Markowi serdeczne życzenia od robotników krakowskich.

P. Teofil Trzcinski dyrektorem teatru krakowskiego

Wczoraj popołudniu odbyło się pod przewodnictwem prez. Roligo posiedzenie komisji teatralnej, poświęcone sprawie dalszego prowadzenia teatru miejskiego od sezonu 1929-30. Komisja oświadczyła się za systemem dzierżawy. Początek przeprowadzono szczegółowej dyskusji nad ośmioma wszystkimi kandydatami, którzy się zgłosili o dzierżawę teatru uchwaliła przedstawić Radzie miejskiej wniosek na wydzierżawienie teatru miejskiego na 3 lata od następnego sezonu pp. Teofilowi Trzcinskemu i Eugeniuszowi Bujalskiemu z tem, że p. Trzcinski obejmie kierownictwo artystyczne. Na podstawie warunków ułożę się na mającego kontrakt dzierżawy wydatek gminy na tenże zmniejszy się o kwotę około 100.000 zł. rocznie. Komisja wybrała referentem na Radę miejską r. dra Rowińskiego. Zarazem komisja uchwaliła jedynomyślnie ze względu na przeszłość teatru z własnego zarządu na system dzierżawy oraz z uwagi na konieczność się kontrakt z obecnym dyrektorem wyrazić p. dr. Zygmuntowi Nowakowskiemu pełne uznanie za jego sumienia i owocną pracę około artystycznego rozwoju teatru. Uznanie to znaleźć wyraz w piśmie p. Prezydenta miasta do astępującego dyrektora.

— o o o —

Wycieczka TUR na Wawel

Szereg wycieczek nankowych, zwiedzania zabytków sztuki, zakładów użyteczności publicznej i krajoznawczych, urządzanych staniem TUR w sezonie wiosennym i letnim, rozpoczyna się zwiedzaniem Wawelu w niedzielę 4 maja. Uczestnicy Wycieczki TUR na Wawel zbiorą się najwcześniej dnia o godz. 9.30 rano przy wejściu do zamku wawelskiego, skąd podzieleni na grupy udadzą się kolejno do komnat zamkowych, dalej na wystawę arszów i do Smoczej Jamy.

Wycieczka na Wawel poprzedzi odczyt tow. prez. Korolewicz p. „Zarys dziejów Wawelu”, wygłoszony w sobotę dnia 4 maja br. o godz. 7 wieczór w sali TUR przy ul. Dunajewskiego 1. 5, III p. Odczyt będzie ilustrowany przezczciami. Bilet uczestniczący w wycieczce na Wawel wraz z odczytem 50 gr. od osoby. Dzieci do 14 lat mają wstęp bezpłatny. Bilety wczesniej należy udać do sekretariatu TUR od 6—8 wieczór, w sobotę przed odczytem, a w dniu wycieczki na Wawel. Towaryżki i Towaryższe! Jawcie się liczyć... Wycieczka odbędzie się nawet w razie niepoody.

ZAPISUJECIE SIĘ NA CZŁONKÓW
TOW. UNIWERSYTETU ROBOTNICZEGO

Straszna katastrofa samolotowa

Tragiczna śmierć sierżanta-piłota na placu mogiłskich

W ostatnich dniach odbywały się ćwiczenia samolotowe 2-go pułku lotniczego w Rakowicach z udziałem 3 obcych samolotów. W środę w godzinach poprzednich 4 eskadry samolotów (12 aparatów) latały nad Krakowem. Kolo godz. 6 popołudniu strażnik Kubanek na wleży Marjackiej zauważył, że nad polami mogiłskimi urwało się skrzydło jednego z aparatów, który po chwili ruł na ziemię z wysokości około 400 metrów. O katastrofie zobowiązani natychmiast pogotowie ratunkowe i straż pożarna, które wyjechały w

dwie minuty po alarmie. Na bionich, niedaleko rogatki mogiłskie zastano straszny aparat, a pod jego przodem leżał pilot Franciszek Stanki, zawodowego sierżanta-piłota. Ciało pilota przetrząsł krwawą masę. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej, a rozbity aparat pozostawiono na miejscu do przybycia technicznej komisji wojskowej. Zmarły sierżant liczył lat 30, uchodził za znakomitego pilota i cieszył się najlepszą opinią swych przełożonych.

— o o o —

ROBOTY DROGOWO-KANALOWE. Miejska komisja drogowo-kanalowa pod przew. wiceprez. m. Ostrowskiego, zatwierdziła kosztą urządzenia nawierzchni drogowych i przełożenie tych kosztów w części na właścicieli przyległych nieruchomości, a w części na miast. m. Krakowa w ulicach Krakusa, Józefińskich, Tarzawskiej i Chlebiska w ul. Florjańskiej. Następnie rozpatrywano oferty na budowę kolektora w Dańbu do wytwórni wódek, poczem zatwierdzono ofertę na dostawę krawężników do robót drogowych oraz projekt budowy kanału w ul. Św. Krzyża.

OSTATNI TYDZIEŃ TRWANIA WYSTAWY „STO LAT MALARSTWA POLSKIEGO” Wspaniała ta wystawa, która cieszy się tak olbrzymim powodzeniem i popularnością jest już tuż-głanami końca każdego kulturalnego przedsięwzięcia. Otwarła będzie w krakowskim Pałacu Sztuki tydzień jaszcz. Dyrekcja, pomimo licznych uregnowń nie może przedłużyć terminu jej trwania i dla tego w interesie każdego leży jak najwcześniejsze zwiedzenie tej imponującej ekspozycji. Szkoły mogą ją zwiedzać codziennie już od 10 rano. Niemal wszystkie szkoły krakowskie były już na tej wystawie, również wiele szkół z prowincji.

BEZPŁATNE LOSOWANIE DZIEŁ SZUKI MIĘDZY POSIADACZ BILETÓW ROZCZĄCH TOW. PRZYJ. SZUKI PIĘKNYCH odbędzie się w pierwszych dniach czerwca, w obecności reagenta i dyrektora. Do rozlosowania przeznaczone będą dzieła pierwszorzędnych artystów, które pomieszczono będą przedtem na wystawie w Pałacu Sztuki. Kto więc nie nabył jeszcze akcji Tow. imienia w dobrze zrozumianym interesie własnym postarzać się o nią w najbliższym już czasie. Z produkcji należy na ulicę i przesyłkę poleconą przesyłać 21 zł i 150 gr. pod adresem: Pałac Sztuki, Kraków, plac Szczepański 4.

POZAR. Na dworcu przelotowym zapalono się siano załadowane do wozona. Pożar powstał od iskier przyjeżdżającego parowozu. Straż zabezpieczyła sąsiadnie wagony przed pożarem, zaś wóz objęty ogniem częściowo uratowano.

PRZEJĘCIE. Tramwaj Nr. 5 potracił na ul. Leubicha Marie Kluske z Krzywoskópow. Myślenie, która doznała okaleczeń na nodze. Pogotowie przewieziono ją do szpitala Św. Łazarza. Na tej samej ulicy najechał szofer autobusu Nr. 95461 na Stefana Włodarczyka z Tarzawskiego pow. Bona. W dotkliwej kontuzji wjechał. Szofer widzi Włodarczyka na pogotowie, skąd po udzieleniu pierwszej pomocy skierowano ją do szpitala Św. Łazarza.

FATALNY WYPADEK STARCA. Borys Firuszyn z Woli Duchackiej, 75-letni staruszek, uciekając przed śpiącymi kofmi upadł tak nie szczęśliwie, że złamał prawą nogę. Lekarz pogotowie złożył starcowi szynę, poczem przewiózł go do szpitala.

SKUPKI ALKOHOLU. Michał Sobolewski, lat 52, będąc w stanie silnego zamroczenia alkoholem, schodząc ze schodów kamiennych w podziemiu Skupnie, upadł na głowę i ciężko się poranił. Lekarz pogotowie stwierdził dwie głębokie rany na kości czołowej. Przewieziono go do szpitala na oddział chirurgiczny.

PORZUCENIE DZIECKO. Dnia 1 b. m. około godz. 3 znaleźli robotnicy na polu za boiskiem klubu sportu około dwuletnie porzucone dziecko płci żeńskiej około dwa miesiące życia. Dziecko oddano do miejskiego szpitala, zaś za matką wdrożono poszukiwania.

— o o o —

W ZWIĄZKU LITERATÓW (w salonych Domu artystów — plac Św. Duchy 5) odbędzie się w niedzielę 5 bm. wieczór literacki, w którym wystąpi z autorefleksją w sprawie wódek p. dr. Zygmunt Nowakowski. Krakowa: Jerzy Bonda-Budalski, Marian Czuchowski, Antoni Krakowiak, Tadeusz Kudłiski i Michał Rusinek. Słowo wstępne wygłosi znany krytyk literacki Kazimierz Czachowski. Początek o godzinie 8 wieczorem.

MAJOWY DESZCZ. Wczoraj popołudniu spadł ulewny deszcz, który wypłwał obzwoło na rozwijające się pączki drzew. Mniejsze krzewy okryły się liź zielena, a kaszany równają się lada dzieci. W rynku głównym od strony kościoła Mariackiego rozpoczyna się sprzedaż masy kwiatów i rozsad kwiatowych.

TRZĘSIEŃ ZIEMI NOTOWANE W KRAKOWIE. W dniu 1 maja seismograf obserwatorium krakowskiego zanotował silne trzęsienie ziemi. Pierwsze drgnięcia nastąpiły o godz. 15.43, w 11 minut później nastąpiły głębiej wstrząsy trwające około 9 minut, poczem jeszcze w ciągu przelotego godziny seismograf notował słabe drgnięcia. Maksymalne wyśilenia przelotu wynosiły 14 milimetrów. Odległość ogniska trzęsienia wynosiła około 4 tysiące km.

Z MUZEUM NARODOWEGO. W dniach najbliższych, w domu zapisanym Muzeum Narodowemu przez Włodzimiera i Adama Szolajskich (ul. Szczepańska 11) zostanie otwarta wystawa kilkunastu do zbiorów śp. Feliksa Jasińskiego. Zarząd Muzeum pragnie w ten sposób poznać szerszą publiczność przynajmniej z częścią tej różnorodnej i ciekawej kolekcji. Ze względu na to, iż wystawy ogólne zainteresowane są względem na rozwój przemysłu kilimkarskiego w Polsce i jego światową sławę.

POBÓR WOJSKOWY W KRAKOWIE. Wczoraj rozpoczął się w lokalu poborowym na pl. Jabłonki zatwierdzonego pobór z miasta Krakowa według planu zatwierdzonego przez województwo. Komisji poborowej przewodniczył wiceprezydent Dr. Schneider, a z ramienia wojskowości komendant powiatowej komendy uzupełnień pułk. Włodzisław. Wzywają się wszystkich obowiązujących do poboru, aby się stawili w terminach wyznaczonych, gdyż niestawienie się mogą poddać karze do 500 zł. ewentualnie 6 tygodni aresztu. Dla starających się o ulgi przypomina się, że termin do wnoszenia podań upływa w dzień 14-tyستی po przedłożeniu petyta. Pobór zaczyna się codziennie o godzinie 8 rano. Wobec tego poborowi winni stawić się w lokalu poborowym o godzinie 7 minut 30 rano. W dopełnieniu wstępnych formalności, aby właściwie urzędki poborowe rozpocząć się mogą punktualnie o godzinie 8 rano.

LOSOWANIE I, II, III, IV, V, VI, VII i VIII okoliczności 4% pożyczki konwersyjnej m. Krakowa z 1925 roku odbyło się 2 maja w sali posiedzeń Rady miejskiej pod przewodnictwem wiceprezydenta dr. Wiegusa, w obecności radcy ministerjalnego Glińskiego, jako komisarza rządowego, przy współudziale radców miejskich dr. Krzetuskiego i Matulewiczyńskiego, radcy miejskiego dr. Krawca, przy czym pierwszemu nie został zraniony ciężko nożem w plecy. W chwili interwencji policyjnej obaj rzucili się na posterunkowego Janka Olszowskiego i pobili go. Rannych opatrzył lekarz pogotowia.

KRAWA POLKA. Przyszło do bójki między Zygmuntem Mielickim a Franciszkiem Szaralem, przy czym pierwszym nie został zraniony ciężko nożem w plecy. W chwili interwencji policyjnej obaj rzucili się na posterunkowego Janka Olszowskiego i pobili go. Rannych opatrzył lekarz pogotowia.

KRAWA POLKA. Przyszło do bójki między Zygmuntem Mielickim a Franciszkiem Szaralem, przy czym pierwszym nie został zraniony ciężko nożem w plecy. W chwili interwencji policyjnej obaj rzucili się na posterunkowego Janka Olszowskiego i pobili go. Rannych opatrzył lekarz pogotowia.

Kartki korespondencyjne z podobizną
śp. Tow. JANA ENGLISCHA
 wyzły

i są do nabycia w Administracji „Naprzodu” Kraków, ul. Dunajewskiego L. 5. Cena 20 gr., z przesyłką pocztową 25 gr. Wysyła tylko za poprzednim nadaniem gotówki.

WYROK NA KOMUNISTÓW W BIAŁYMSTOKU. Po 10-dniowej rozprawie zapadł wyrok w procesie w Białymstoku przeciwko 35 członkom centralnego Komitetu partii komunistycznej zachodniej Białej Góry. Zasądzono na 15 lat domu pozbawienia wolności, 5 na 12 lat, 4 na 10 lat, 2 na 8, 5 na 6 lat, 4 na 2 lata, 5 osób na 3 lata, 3 uniewinniono.

ZARZĄD GŁÓWNY CENTRALNEGO ZWIĄZKU GÓRNIKÓW I REDAKCJA „GÓRNIKA” drogiemu naszymu zaślubnionemu, wioletojeźniemu szermierzowi walki o przyszłość górników twoj. Pyłkowi Janowi wyraża szczerą bliź i serdeczną współzależność z powodu śmierci żony.

Zarząd Główny CZG w Polsce.

— 0-0 —

Z zagranicą

KARA ZA ZAJĘCIA W OPOLU. Urzędowa praska agencja prasowa donosi: Rząd pruski odwołał przydziały policji polskiej w Maju z jego dotychczasowego stanowiska i zarządził przeniesienie go w stan tymczasowego spoczynku od dnia 2 maja br. Odwołanie to nastąpiło na wniosek pruskiego ministra spraw wewnętrznych Grzesielskiego, który po powrocie z podróży służbowej w dniu 30 kwietnia wyjechał z miasta na zarządzenie na podstawie urzędowego wyrocznia o wynadkach, jakie miały miejsce w Opolu w dniu 29 kwietnia.

STĄTEK POWIETRZNY „ZEPPELIN”, który wystartował o godz. 5:17 rano z Friedrichshafen, ukazał się we czwartek o godz. 9:15 nad Wiedniem, krążąc przez 20 minut, po czym odleciał w kierunku Grazu. O godz. 12:40 zawiadził w drodze powrotnej znowu nad Wiedniem, lecąc do Friedrichshafen.

KATASTROFA OKRETOWA. W San Francisco otrzymano depesze iskrowa, pochodząca z należącego do kompanii „Alaska” parowca „Kadiak” z zawiadomieniem, że „Kadiak” tonie powoli w okolicy Point Reyes i wzywa pomocy. Jeden z parowców, znajdujących się o 40 mil na południe, zawiadomił „Kadiaka”, iż spieszmy mu z pomocą.

Już nadeszły modele wiosenne i letnie OKRYCIA DAMSKIE 915 NA RATY!
Herman Fränkel, Kraków, Stradom 5 I. p.

TELEGRAMY

O budowę szkół powszechnych

Warszawa, 2 maja (PAT). Trzecie posiedzenie komisji międzydepartamentowej między innymi poświęcone odbyło się w dniu 30 kwietnia br. pod przewodnictwem ministra Czarwińskiego. Na zebraniu omawiana była sprawa nowych uzgodnionych programów dla gimnazjów niższych i wyższych klas szkół powszechnych.

Głównym przedmiotem obrad był dzisiejszy stan rzeczowy i prawny budownictwa szkół powszechnych. Uznano te sprawy, która zajmował się również zarząd kuratorów okręgów szkolnych za najdominującą obecną chwilą zagadnienie polityki oświatowej w Polsce. Stwierdzono, że zagadnienie budownictwa szkół powszechnych nie jest dostatecznie i właściwie rozumiane przez społeczeństwo i z racji swej wielkiej wagi dla przyszłości kultury polskiej, wymagać będzie specjalnej i wydatnej akcji, do której ministerstwo w najbliższym czasie przystąpi. (Do komunikatu powyższego należy dodać, że wniosek PPS o znaczne podwyższenie funduszu na budowę szkół powszechnych został w Sejmie wobec sprzeciwu zarządu odrzucony głosami rządowego klubu BB. — Przyp. red. „Naprzodu”).

— 0-0 —

MORD NA GRANICY SERBSKO BULGARSKIEJ

Włocław, 2 maja (PAT). Dzienniki donoszą z Sofii. Na granicy serbsko-bulgarskiej wydarzył się nowe zafiskę granicze. Pewien duchowny bułgarski, który sprzedał swoje dobra w Serbii za 100 tysięcy dinarów i chciał wrócić do Bułgarii, został przy przekroczeniu granicy zamordowany.

KAPITULACJA POWSTAŃCÓW W MEKSYKU Douglas (Stan Arizona), 2 maja (PAT). Garnizon meksykański powstających, złożony z 1500 żołnierzy, znajdujących się w Aquaparia, odstąpił twierdzę powstającej, położonej na granicy północnej Meksyku, poddał się w dniu dzisiejszym wojskom rządowym.

Krwawy 1 Maja w Kownie

Dyktator litewski kazał

strzelać do robotników

Włno, 2 maja (tel. wł. „Naprzodu”). Z Kowna donoszą o krwawej masakrze, jaką sprawił robotnikom litewskim dyktator Litwy — Waldemaras. Z polecenia rządu dyktatorskiego wszędzie publicznie demonstracje robotnicze w dniu 1 maja zostały zakazane. Pomimo to w kilku punktach Kowna zebrali się znaczne tłumy robotników socjalistycznych.

Na głównej ulicy Kowna rzęsomo demonstrantów

zasiąpiła gromada policja uzbrojona w karabiny i rozpoczęła strzelać do robotników. Robotnicy odpowiadali salwą rewolwerową. Dwóch policjantów i ośmiu robotników zostało zabitych, rannych jest ponad 20 osób. Aresztowano 170 robotników.

Po krwawej masakrze przybyły siły oddziałów policji i wojska i groźba użycia karabinów maszynowych skłoniła wzburzony tłum do rozbiegania się.

— 0-0 —

Komuniści sprowokowali 1 Maja w Berlinie

9 trupów. — Groźba

strajku generalnego

Berlin, 2 maja (PAT). Wiadomości o wydarzeniach wczorajszych układane dopiero stopniowo na zasadzie doniesień, napływających z poszczególnych dzielnic, dowodzą, że zaburzenia w ciągu wczoraj i nocy przybrały bardzo poważny charakter. Jeszcze około północy w dzielnicach północnych Berlina toczyły się walki karabinowe. Główne zaburzenia miały miejsce w południowej dzielnicy robotniczej Neukölln i północnej Wedding. W obu tych dzielnicach komuniści ustawili prawdziwe barykady, wyrwałycajony tramwajowe, przewracając automobile ciężarowe i rozbiierając baraki, ustawione tam z racji prowadzenia robót budowlanych, z których utworzyli barykady, zdobywając przez policję w kilkunastu dniach atakach. W dzielnicy północnej komuniści obsadzili całą ulicę Koeslinstrasse, zabarykadowali ją we wszystkich stron i utrzymując się tam niemal do północy. Oddziały policji, które próbowały krocząc fa ulicę, przyjmowane były gęstym ogniem rewolwerowym i karabinowym. Demonstranci poróżbiali i pociągali wszystkie latarnie uliczne tak, że walki toczyły się później w ciemności. Policja wprowadziła automobile z reflektorami, któreimi oświetlała lasady donabwy, by wykryć okna, z których padły strzały. Niebawem sprowadzono auto pancernie. W dwu punktach Berlina auta pancerne dziesiątce dzienniki poranna, stwierdzono dotychczas ilość ofiar wstrony 9 osób zabitych i około 100 rannych. Po stronię policji padło 12 osób rannych, z tego 4 ranne ciężko do celu rewolwerowych. Ilość aresztowanych w ciągu wzo

rajszego dnia i w nocy wynosi rekordową jak na Berlin cyfrę, bo około 1.000 osób. Po zdobyciu przez policję ulicy Koeslinstrasse, poszczególne oddziały policji zaczęły przeprowadzać rewizję w domach. Komuniści, ukryci w tych domach, wzdąca, iż nie zdołają uciec nawet po dachach, zdecydowali się wyjść ze swego ukrycia na ulicę, gdzie przynajmniej byli przez policję rozkazem „ręce do góry” i rewizjami, a potem odprowadzani do aresztu.

W całym Berlinie panuje dzisiaj poważne wzburzenie i zdenerwowanie. W ciągu wczorajszego dnia bowiem ludność nieuzupełnia zadowolona sobie sprawę z rozmiaru zaburzeń, które rozegrały się głównie w tych dwu, na skrajku miasta letących dzielnicach. Komunistyczna „Rotte Falme” wypełnia dzisiejszy cały numer opisan wczorajszych walk, występującą natomiast przeciwko przydziałowi policji berlińskiej i socjalistom z oskarżeniem, że zorganizowali świadomie i celowo krwawą kanię dla ludności robotniczej Berlina. Dziennik wzywa robotników do przygotowania masowego strajku politycznego na znak protestu przeciwko wczorajszym krwawym wydarzeniom.

Podzielkowanie.

P. Dyr. Rozbergowi i p. Rembiele wyrażamy serdeczne podziękowanie za udzielenie safi „Sokola” w dniu 1 maja na zabawę robotniczą.

Za Komitet w Książce:

Wrona Józef, Jasiński Wojciech, Galeskiński Toaff

Nowy senator PPS

TOW. DR. DANIEL GROSS

Warszawa, 2 maja (tel. wł. własny „Naprzodu”). W „Monitorze” z dnia 26 kwietnia zostało ogłoszone urzędzenie, że tow. dr. Daniel Gross z Białej wchodzi do Senatu w miejsce zmarłego senatora tow. Jana Englischa.

Z dnia

GAZETY BURZĄZYJNE A I MAJA

Jak coznacznie prasa burzajązyna stara się pomniejszyć rozmiary manifestacji pierwszomajowych i — również jak zwykle — posługuje się w tym celu wielokrotnie już wypróbowanymi metodami kłamstwa.

Jaka wartość mają informacje prasy burzajązyny o świątce robotniczej możemy się łatwo przekonać porównując przebieg onegdajszej wspaniałej manifestacji przebiegającej w Krakowie z tem, co o niej napisal wychodzący w Krakowie konserwatywno-sancynijny „Czas” i chadacki „Głos Narodu”.

Wszystcy wiemy, że w dniu 1 Maja bezbrobole byli w Krakowie we wszystkich fabrykach i większych zakładach pracy zupełnie. Uderzającym w oczy każdego przechodnia ulicznego dowodem powszechnego powstrzymywania się od pracy było zupełnie zastąpienie w dniu 1 Maja ruchu tramwajowego w całym mieście.

Tymczasem panowie konserwatywscy za zdania, że — cytujemy dosłownie ustęp wstępnego artykułu „Czasu”:

W Polsce ustulowania przywódców socjalistycznych, aby spowodować ogólne świętowanie, nie miały powodzenia. Fabryki nigdzie nie stanęły idł...

A dalej:

Nie było więc nigdzie jednolitości postępowania, a wszakdyś kierownictwa partij nie znalazły posłuchu. Pochody w Krakowie nie były ani tłumne, ani okazałe.

Najzabawniejsze zaś jest to, że w tym samym numerze „Czasu” na str. 2 na czelę kronik czytamy:

Nasi prawniczytelnicy na prowincji nie otrzymali „Czasu” z dnia 1 maja, ponieważ pracownicy naszej drukarni świętowali.

A więc nawet w „Czasie” był strajek 1 maja, tylko pp. redaktorzy go nie widzieli...

To się nazywa — chować głowę w piasek...

Dobry kawa udal się i „Czasowi” i „Głosiowi Narodu”. Oto oba te znaczne pisma informują swoich czytelników na podstawie własnych „ścisłych” spostrzeżeń, że na wieceu PPS na Ryнку Klepariskim przemawiał tow. posełowie Zuluwaski i Mastek. Tymczasem tow. Zuluwaski był zmuszony udać się w zastępstwie niedysposonanego tow. Diamanda do Bystrzawia i wogóle w Krakowie nie przemawiał.

Alie reporterzy „Czasu” i „Głosiu Narodu” zapewniali swych czytelników, że demonstracja pierwszomajowa zapadła w Krakowie „mdio i bez większego zainteresowania”, widzieli tow. Zuluwaskiego na własne oko na Kleparzu...

To się nazywa ścisłe informowanie czytelników.

Pismo chadackie, które pojawiło się we czwartek rano, w rozległych afiszach podających treść pisma, ogłosiło między innymi: „Krwawe starcie na meczu robotniczym”. Ze zwykłego na meczach wypadku lekkiego zresztą kontuzjowania jednego gracza robi „Głos Narodu” sensację, wyglądając oamajnie na rozprawę nożnicową. Tyle w tem doniesieniu prawdy, co w tem, że na zgromadzeniu na Ryнку Klepariskim przemawiał tow. Zuluwaski...

SKŁADKI

NA RATY: Pani H. Kowalikówna zł. 5, p. M. Mullerowa zł. 10, p. Z. Miskolówna zł. 10, p. D. A. zł. 25, p. A. K. zł. 25.

— 0-0 —

Z życia robotniczego

WIELKIE ZGROMADZENIE ROBOTNIKÓW FABRYKI KABLI W PODGÓRZU

Dnia 2 kwietnia odbyły się zgromadzenia o godzinie 2 i 6 robotników z fabryki kabli w sali p. Lippermanu. W zgromadzeniu uczestniczyło ogółem około 700 osób. Zagaił i przewodniczył tow. Kordys, referował o sytuacji gospodarczej, sprawach fabrycznych i o uroczystości 1 maja sekretarz oddziału Kraków I. tow. Kruczkowski. — W dyskusji przemawiali tow. Kowalczyk, Kuła, Okoński i inni. Uchwalono w jawnym głosowaniu czasie zwołać ogólny wiec robotników zatrudnionych w Płazowie i postanowiono solidarnie świętować w dniu 1 maja razem z robotnikami fabryk krakowskich.

Związki i zgromadzenia

„GODZINA W SĄDZIE PRACY”. Pod tym tytułem urządza Związek zawodowy pracowników umysłowych w poniedziałek 6 maja r.b. trzecie zebranie klubu lawników swoich do sądu pracy. Jest to trzeci wieczór dyskusyjny o charakterze seminaryjnym z cyklu, obrazającego praktycznie przebieg sądowny w sądzie pracy. Rozprawę poprowadzi referat, objaśniający ustawę o 8-godzinny dniu pracy. Początek o godz. 7:30 wieczór. Wstęp do referatu i gości (zaproszenia wyśle sekretariat).

WALNE ZGROMADZENIE ZWIĄZKU ZAW. ROBOTNIKÓW SKŁADNICZKI INTENDANTURY NR. 5 W KRAKOWIE odbędzie się 9 bm. z porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie przewodniczącego. 2) Sprawozdanie kasjera. 3) Wybór nowego Zarządu.

TOWARZYSKIE ZEBRANIE CZŁONKÓW TOWARZYSTWA DOMU ROBOTNICZEGO W PODGÓRZU odbędzie się w poniedziałek 6 maja o godz. 6 wieczorem w sali Domu Tramwajarzy

przy pl. Serkowskiiego. Obecność wszystkich członków Tow. Domu Rob. konieczna.

KOMITET RODZICIELSKI PRZY SZKOLE XL W LUDWINOWIE urządzi w niedzielę 5 maja w sali „Sokolka” w Podgórzu przy ulicy Sokolskiej wieczorek, na który zjechać się, przewidziano wstępne redaktorów tow. W. Wolnuta, koncert Towarzystwa mandolinistów „Espana” w Krakowie, gościnnie występ teatru Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego — odegra komedję w 5 aktach Moliera pod tytułem „Świotłosek”. Bilety po 80 gr., 1 zł. i 150 zł. Początek o godzinie 5 popołudniu. Dochód prz znaczony na podkoleje dla biednych dzieci ludwinowskiej szkoły.

CHRZANÓW. Otworzył Komitet Robotniczy PPS po porozumieniu się z oddziałami TUR zwołuje na niedzielę 5 maja **konferencję młodzieży robotniczej z całego powiatu**. Początek o godz. 9:30 przedpoł. w sali strażnicy w Chrzanowie. Porządek dzienny: 1) Zagajenie. 2) Wybór prezydium. 3) Cele i zadania organizacji młodzieży — referat organizacyjny wygłosi sekretarz Centr. Komitetu z Warszawy tow. Niemyski Stanisław. 4) Zlot młodzieżowy młodzieży wie i wędniu i powszechna wystawa krajoznawcza w Poznaniu. 5) Sprawy organizacyjne. Wzywamy komitety partyjne oraz oddziały TUR we wszystkich miejscowościach całego powiatu do jaknajliczniejszego przybycia z młodzieżą robotniczą na powyższą konferencję.

REPERTUAR

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Plątek: „Krakowiaczy i górale”.
Sobota: „Pigmalion” (gość. występ p. Aleks. Węgiel).

Niedziela popoł.: „Krakowiaczy i górale” (ceny zmniejszone); wiecz.: „Pigmalion” (gość. występ p. Aleks. Węgiel).

TEATR REWIJOWY „GONG”

Codziennie: Rewja „Serwus Marjanku”!

KINOTEATR
Bagatela: „Piomled miłości”.
Corso: „Kili i Raff jako lotnicy”.
Dom żołnierzy: „Zabłam”.
Nowości: „Miełnośna PFW” i „15 mmbt strachu”.
Promieł: „Pat i Patachon jako pasażerowie na gape”.
Sztuka: „Demon pod maską”.
Ulecha: „Zar miłości” (Greta Garbo)
Wanda: „Miało miliona poległych”.
Warszawa: „Burza nad Azją”.

RADJO KRAKOWSKIE

Plątek 3 maja
10:15: Nabożeństwo z katedry wileńskiej. 11:56: Sygnał czasu, hejnał z wieszy Marjanki, komunikat lotniczo-meteorologiczny. 12:10: Poranek z Filharmonii warszawskiej. 17:00: Słuchowisko da dzieł. 17:45: Porządki da rodziców i wychowawców: dr. Wl. Filipczyki. 19:50: Wywołania obywatelskiego w szkole”. 18:10: „Trzeci Maj”, dramat historyczny. 18:15: Rozmowa. 19:10: Rozmowa. 19:20: Odczyt i Warszawa. „Obchody rocznicy 3 Maja” — wygłosi prof. Henryk Mościcki. 19:56: Sygnał czasu z obserwatorium astronomicznym z Warszawy. 20:00: Hejnał z wieszy Marjanki, komunikat sportowy i linie. 20:15: Koncert symfoniczny z Filharmonii warszawskiej. Po koncercie komunikaty i transmisje ze stacy zagranicznych.

Sobota 4 maja

11:56: Sygnał czasu, hejnał z wieszy Marjanki, komunikat lotniczo-meteorologiczny. 12:10: Koncert z płyt gramofonowych. 13:00: Komunikat rolniczy i nowolania krakowskiej gminy chłopskiej. 14:50: Komunikaty meteorologiczne i gospodarskie. 15:10: Odczyt da maturzystów. 16:00: Pieśni majowe z wieszy Marjanki. 17:00: Nabożeństwo w Ostrzei Bramy w Wnie. 18:00: Audycja da dzieci i młodzieży: „Maj land” Burneta. 18:30: Rozmowa. 19:10: Odczyt: „Co TSL na polu odetowu on zrobiło?”. — wygłosi dr. Wincenty Wysocki, dyr. TSL. 19:20: Przegląd polityki zagranicznej ubiegłego tygodnia — wygłosi dr. J. Regula, wice sekretarz Uniwersytetu Jagiellońskiego. 19:56: Sygnał czasu z obserwatorium astronomicznym z Warszawy. 20:00: Hejnał z wieszy Marjanki, komunikaty. 20:30: Koncert muzyki lekkiej z Warszawy. 22:00: Odczyt i komunikaty z Warszawy. 23:00—24:00: Muzyka taneczna z sali malikowej hotelu „Bristol” w Warszawie.

Już nadeszły modele wiosenno i letnie

NA RĄKI!

J. i S. EMMER

Kraków, Florjańska 43, front, tel. 42-11.

Ubiory męskie, Okrągłe damskie.
Suknie, Materiały, Piłotna. Bieleźna oraz Obwie

Ubiory gotowe i na miarę.

BARDO ODGOodne WARUNKI.

Towarzyszu!
Doba ma **24** godzin
8 godzin pracujesz
8 godzin śpisz
8 godzin masz czasu wolnego!

Jak go zużytkować!

Książka to najlepszy doradca
Książka to najlepsza rozrywka
Książka to najlepszy przyjaciel
Książka to oświata, a oświata to zwycięstwo klasy robotniczej.

Wpłsz się więc czempredzą do BIBLIOTEKI TUR W KRAKOWE, DUNAJEWSKIEGO 5,

100 za 1zł, mieszczące 2 książki dostarczane 2 razy w tygodniu i rozdane.

Wzywamy wszystkie Panie
aby odwiedziły naszą bogatą i różnorodną bibliotekę

„LABEDZ” KRAKÓW ul. Starowińska 5

OŚLĄBIENIE BLEDNICE, LECZY HEMOGEN

oryginalny tylko z firmy **LABE**

W niedzielę dnia 5 maja 1929 roku o godzinie 10 rano w sali Związków Zawodowych, ul. Dunajewskiego 5, II. p., odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE

Członków Twa Domu Robotniczego w Krakowie Spółdzielni zar. z. o. o.

Porządek dzienny:

- 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia.
- 2) Sprawozdanie Zarządu i zamknięcie rachunkowe za rok 1928.
- 3) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej, odczytanie protokołu intrygowanej i wniosek o udzielenie absolutorium.
- 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, uchwała w sprawie zamknięcia rachunkowego i absolutorium.
- 5) Podział nadwykły.
- 6) Wybór uzupełniającej Rady Nadzorczej.
- 7) Zmiana statutu.
- 8) Wniosek i interpelacje.

Na wypadek braku kompletno odbędzie się w tym samym dniu i z tym samym porządkiem dziennym następnego Walnego Zgromadzenia o godzinie 11 rano, które będzie powołano do podjęcia uchwał bez względu na liczbę obecnych.

ZARZĄD.

KOSTJUM CZARNY ANGIELSKI

w bardzo dobrym stanie do sprzedania. — Władomocni: ul. Wiolepolu 10, parter, I. ofic.

NA RATY

wiosenne i letnie modę płaszczy damskich. Ubrania i galony męskie

DOM ODZIEZOWY 33.

S. Lerner, Kraków Grodzka 33.

WALNE ZGROMADZENIE

Spółdzielni stolarskiej (Jedność) zarol. z ogr. por. Kraków-Dąbie, ul. Koszyńców L. 10, które odbędzie się w dniu 9 maja 1929 r. o godzinie 3 po południu.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór prezydium.
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
- 3) Sprawozdanie Zarządu i kasowe.
- 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji rewizyjnej.
- 5) Wniosek Zarządu co do rozdziału zysku.
- 6) Unpełniający wybór Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 7) Wnioski i interpelacje członków.

Za Radę Nadzorczą:
Franciszek Skorzyski, Stanisław Miodo.

ZAKŁAD „AETERNITAS”

Kraków, ulica Mikołajska 14, Tel. 40 47.
Rok założenia 1862. 838 Rok założenia 1882.
urządzą porządku od najskromniejszych do najszlachetniejszych, czyniąc dla małej zarobkowej nędzy. — Przeprowadza ekhumację i przewozy zwłok do wszystkich krajów. Zakład na składzie własny wykub i wódz sztucznych oraz metalowych.

Awstał Bednarz, urodzony w gminie Rudawy, pow. Nisko 1900 roku, zgubił swój dokument wojskowy, wydany przez 54 pp. w Ternopolu — który utracił.